

**ГО “Вінницька обласна асоціація фармацевтів
“КУМ ДЕО (З Богом)”
Івано-Франківський національний медичний університет
Національний фармацевтичний університет, м. Харків
Донецький національний медичний університет**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**ЩОРІЧНИЙ МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ VI ФОРУМ
ФАРМАЦЕВТІВ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**щорічний міжрегіональний I конгрес
фармацевтів з міжнародною участю
«СУЧАСНІ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНІ ПИТАННЯ
ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У
РОЗВИТКУ ПРАЦІВНИКІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ»**

конкурс «Фармацевт звучить гордо!»

(15-16 вересня 2025 року)

м. Вінниця, 2025

Електронне видання мережне

Редакційна колегія: Просяник Л.Ф., Яцишин Р.І., Грицик А.Р., Кузнєцова В.Ю., Суріков О.О., Шпичак О.С., Єрмолаєва М.В., Хоменко В.М., Зелінський А.М., Виноградська Ю.В., Криськів О.С.

Захід внесено до Переліку заходів БПР 2025 року, № 1013406

М50 **Щорічний** міжрегіональний VI форум фармацевтів з міжнародною участю. Щорічний міжрегіональний І конгрес фармацевтів з міжнародною участю «Сучасні медико-фармацевтичні питання підвищення професійних компетенцій у розвитку працівників системи охорони здоров'я в Україні». Конкурс «Фармацевт звучить гордо!» (15–16 вересня 2025 р., м. Вінниця) : збірник матеріалів / ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», Івано-Франківський національний медичний університет, Національний фармацевтичний університет, Донецький національний медичний університет. – Електрон. дані. – Вінниця : ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025. – 362 с. – Назва з тит. екрана.

Для широкого кола практичних, наукових і науково-педагогічних працівників, що займаються виробництвом, оптовою і роздрібною реалізацією лікарських засобів, управлінням у галузі фармації, дослідженнями фармацевтичного ринку, розробкою й впровадженням нових препаратів, підготовкою й підвищенням кваліфікації спеціалістів фармації, громадською і професійною діяльністю у фармацевтичній галузі.

Редколегія не завжди поділяє погляди авторів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

Матеріали подаються мовою оригіналу.

УДК 615.1:005.745(043)

© ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «КУМ ДЕО», 2025

Сучасні проблеми ціноутворення на лікарські засоби

Назаркіна В.М.¹, Немченко А.С.¹, Косяченко К.Л.²

¹Національний фармацевтичний університет, м. Харків

²Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Ціноутворення на лікарські засоби (ЛЗ) як в Україні, так і в усьому світі є однією з ключових проблем системи охорони здоров'я, оскільки визначає рівень доступності медико-фармацевтичної допомоги для населення. В умовах високої залежності від імпорту, коливання валютного курсу та інфляційних процесів питання регулювання цін на ЛЗ набуває особливої ваги. Наявні механізми (граничні націнки, декларування оптово-відпускних цін, референтне ціноутворення та ін.) часто не забезпечують стабільності цін та доступності ліків. Додаткової актуальності дослідженню надає необхідність гармонізації політики з європейськими стандартами та впровадження інструментів оцінки медичних технологій (ОМТ), що має сприяти раціональному використанню ресурсів й підвищенню рівня соціальної справедливості у сфері охорони здоров'я.

Узагальнюючи результати наукових досліджень та практичний досвід, можна виділити такі ключові проблеми державного регулювання цін на ліки в Україні (табл.):

Таблиця

Основні проблеми державного регулювання цін на ЛЗ

Проблема	Причина	Наслідки	Можливі напрями вирішення
1	2	3	4
Фрагментарність і непослідовність цінової політики	Часті зміни регуляторної бази, відсутність єдиної довгострокової стратегії	Нестабільність ринку ліків, низька довіра населення	Розробка єдиної стратегії ціноутворення та відшкодування вартості ЛЗ
Обмежене застосування інструментів державного регулювання	Орієнтація на окремі адміністративні засоби впливу (граничні націнки, референтне ціноутворення) замість комплексних економічних і ринкових підходів.	Недостатня ефективність контролю рівня цін, ризик дефіциту ЛЗ	Впровадження економічних методів, договорів керованого доступу, гнучких механізмів реімбурсації ЛЗ
Відсутність прозорості	Обмежений доступ до даних про закупівельні й контрактні ціни	Недовіра пацієнтів та міжнародних партнерів	Відкриття даних про державні закупівлі, створення публічних реєстрів цін на ЛЗ

1	2	3	4
Недоліки декларування оптово-відпускних цін (ОВЦ) і референтного ціноутворення на ЛЗ	Нерегулярність оновлення даних і проблеми з доступом до достовірних цін. Недосконала методика визначення референтних цін. Обмежена кількість країн для аналізу	Ризик дефіциту окремих ЛЗ через відмову виробників постачати ЛЗ.	Заміна методу добровільного декларування ОВЦ на державну реєстрацію цін. Розширення переліку референтних країн, регулярне оновлення даних, прозорість методик
Тіньовий ринок і нерівність доступу	Низький рівень контролю, регіональні диспропорції	Штучний дефіцит, завищені ціни в окремих регіонах	Посилення контролю за цінами, створення електронної системи моніторингу
Слабка інтеграція з ОМТ	Відсутність зв'язку між ОМТ, реєстрацією та ціноутворенням на ЛЗ	Необґрунтовані ціни, нераціональні витрати бюджету	Інституціоналізація ОМТ у процесі формування цін на ЛЗ та реімбурсації
Макроекономічні виклики	Залежність від імпорту сировини та готових ЛЗ, коливання валютних курсів, інфляція	Зростання собівартості, коливання роздрібних цін	Державна підтримка вітчизняних виробників, валютні «страхові механізми»
Недостатній контроль і моніторинг усіх видів цін на ЛЗ	Недостатня кількість інструментів для відстеження цін у роздрібному сегменті. Обмеженість електронних реєстрів і несистемний підхід до аналізу даних	Низький рівень ефективності державного регулювання	Впровадження електронних систем відстеження цін на ліки у реальному часі

Отже, головними проблемами державного регулювання цін на ліки в Україні є фрагментарність політики, слабка інтеграція економічних і наукових підходів (ОМТ, доказова медицина, фармакоекономіка), відсутність прозорості й системного контролю, а також вплив зовнішніх економічних чинників. Це призводить до ситуацій, коли державне регулювання не гарантує ані стабільного доступу пацієнтів до ліків, ані прогнозованості для бізнесу.